

Национална инициатива за отворени данни и облачни пресмятания в България

12-ти Национален информационен ден за
Отворена наука, 23.09.2021

Проф. Анета Караиванова, ИИКТ-БАН
Ръководител на проект НЦВРП

Съдържание

- ▶ Националната инициатива за отворени данни и облачни изчисления
 - ▶ Цели
 - ▶ Дейности
 - ▶ Общи положения в Споразумението
- ▶ Партньори

Национални инициативи за отворена наука

- ▶ NOSCI е коалиция от национални организации, които имат роля във и интерес към **Европейския облак на отворената наука (EOSC)**. Основната цел на NOSCI е насърчаването на синергии на национално ниво и оптимизирането / артикулирането на тяхното участие към европейските и глобални предизвикателства на OSC.
- ▶ НИ «Отворени данни и облачни пресмятания»
 - ▶ Меморандум за сътрудничество
 - ▶ Членове на инициативата

Предмет и цели

- Предмет на споразумението: създаване на на НИ ОДИИ за осъществяване на дейностите, посочени в Приложение 1.

ЦЕЛИ:

- Цел 1: Създаване синергия на национално ниво между организации, които имат роля и интерес в EOSC, оптимизиране и координиране на националните дейности с оглед обединяване и интеграция на национални инфраструктури, свързани с отворени данни (хранилища) и облачни пресмятания (услуги) в EOSC;
- Цел 2: Осигуряване на подкрепа на академичната и изследователска общност на национално ниво по отношение на определяне и прилагане на политиките "Open Science" и "Open Science Cloud" в съответствие с Европейски препоръки и политики в тази област и осигуряване подкрепа за развитието на способности, специфични за Отворената наука;
- Цел 3: Допринасяне за идентифициране, създаване и администриране на национални ресурсни инфраструктури за отворени данни и услуги, специфични за „Open Science Cloud“ и съвместими с EOSC в полза на изследователската общност.

Дейности

- ▶ Разпознаване на цифрови ресурси, присъстващи на национално ниво под формата на налични ресурси и услуги и свързаните програми и политики за достъп;
- ▶ Разработване на стратегия за синхронизиране/развитие на усъвършенствани методологии за достъп и споделяне на данни като потребителски интерфейси, федерация на ресурси, инструменти за идентификация, оторизация и отчитане (accounting);
- ▶ Създаване и поддържане на уеб-сайт;
- ▶ Създаване на работни групи по теми от общ интерес, например FAIR данни;
- ▶ Идентифициране на път за евентуално развитие на настоящото споразумение към административни структури или консорциум за участие в национални или европейски проекти;
- ▶ Насърчаване на принципи, политики, правила за участие и процедури, приети на ниво EOSC и прилагането на решения и специфични инструменти за мониторинг, приети от EOSC, върху оперативността на OSC инфраструктури и услуги на национално ниво;
- ▶ Идентифициране на общи, тематични OSC услуги на национално ниво, предоставяне на техническа помощ за осигуряване на съвместимост с изискванията и препоръките на EOSC;

Деятности (прод.)

- Координиране на сътрудничеството при разработване на решения за опериране и наблюдение на инфраструктура, базирана на специфични инструменти и отворени данни, съвместими с EOSC;
- Принос към разработването и прилагането на документите към националната стратегическа рамка на тема „Open Science“ и „Open Science Cloud“, който да е в съответствие с препоръките и основните европейски инициативи в тази област;
- Осигуряване на диалог на национално и международно ниво чрез улесняване на достъпа до информация за текущи практики, методи, технологии „Open Science“ и „Open Science Cloud“, за различни категории ключови участници (например: доставчици на услуги, бенефициенти „Open Science“ и др.);
- Оказване на подкрепа на академичната, научноизследователската и иновационната общност за развитие специфични възможности чрез организиране на национални и международни събития и осигуряване на специфичното обучение, необходимо за прехода към отворена наука;

Общи положения

- ▶ Структура за управление
 - ▶ Общо събрание на партньорите (ОС);
 - ▶ Секретариат
- ▶ Финансови средства и такси
 - ▶ Настоящото споразумение не предвижда обмен на средства между страните или събиране на такси. Страните разработват и управляват системи за управление на отворени данни и/или предоставят услуги за отдалечен достъп
- ▶ Отговорност
 - ▶ настоящото споразумение няма за цел да създаде обща организация, сдружение, съвместно предприятие или консорциум
 - ▶ Разпоредбите на настоящото Споразумение за сътрудничество нито представляват правни ограничения, нито пораждаат финансови задължения между страните

Деятности (прод.)

- ▶ Насърчаване на FAIR принципите (откриваемост, достъпност, оперативна съвместимост, многократна употреба) и приемането им от доставчиците на данни за изследвания;
- ▶ Консултиране при разработване на технически, организационни и правни ръководства, инструменти и механизми в подкрепа на прилагането на ORDM и FAIR;
- ▶ Популяризиране на възможностите за участие в национални и международни проекти (Рамкова програма „Хоризонт Европа“) по „Open Science“ и „Open Science Cloud“;
- ▶ Идентифициране и стимулиране възможностите за въздействието на EOSC върху национални проекти в Пътната карта на ESFRI (Европейски стратегически форум на Изследователски инфраструктури), както и проекти в Националната пътна карта научни инфраструктури в България и други изследователски инфраструктури;
- ▶ Корелация и координация на участието в европейски и глобални предизвикателства и инициативи свързани с „Open Science“ и „Open Science Cloud“ (EOSC, EUROHPC, EGI-ACE, Европейска инфраструктура за данни (EDI), EUDAT и др.);

Партньори

- ▶ Институт по информационни и комуникационни технологии - БАН (координатор)
- ▶ Софийски университет
- ▶ Технически университет – София
- ▶ Институт по математика и информатика – БАН
- ▶ Институт по механика – БАН
- ▶ Национален институт по геофизика, география и геодезия – БАН
- ▶ Медицински университет – София
- ▶ Пловдивски университет
- ▶ Университет за библиотекознание и информационни технологии

НЦВРП

- ▶ Предоставяне на отворен достъп до високопроизводителни изчислителни ресурси и ресурси за съхранение на данни на българските изследователи в режим 24/7 при ясни правила и политики за достъп
- ▶ Осигуряване на периодична профилактика, диагностика и подмяна на компоненти на оборудването. Поддръжка на работата на инфраструктурата в режим 24/7 (365)
- ▶ Инсталиране, обновяване и оптимизиране на софтуер за оптимална работа на инфраструктурата
- ▶ Осигуряване на устойчиви и оперативно съвместими услуги на високопроизводителната изчислителната инфраструктура
- ▶ Мониториране и отчитане на употребата на инфраструктурата
- ▶ Предоставяне на подкрепа на потребителите
- ▶ Разработване и поддръжане на уеб портал на центъра с актуална информация (www.nchdc.acad.bg)
- ▶ Поддръжане на орган за цифрова сертификати (<http://www.ca.acad.bg/>).
- ▶ Управление на инфраструктурата, научно ръководство и координация, планиране на развитието на инфраструктурата
- ▶ Проектиране, създаване, управление и внедряване на нови услуги
- ▶ Управление на проекта, политики за достъп, сигурност, облачни услуги, организиране на работни срещи на партньорите, отчитане на извършената и планиране на бъдещата работа, планиране на развитието на инфраструктурата.

Сътрудничество с други инфраструктури

- ▶ ОП НОИР
 - ▶ Център за върхови постижения по Информатика и ИКТ
 - ▶ Център за върхови постижения "Университети за наука, информатика и технологии в е-обществото" (UNITE)
 - ▶ Център за компетентност ДИГД (НПКНИ) КЛАДА-БГ използва АВИТОХОЛ
- ▶ НПКНИ: потребителски достъп, сървърите за данни са свързани с АВИТОХОЛ
 - ▶ КЛАДА-БГ, НГИЦ, DISSCO-BG
- ▶ ННП: инсталация на специализиран софтуер, потребителски достъп
 - ▶ ИКТвНОС, ООС, БиоАктивМед, е-ЗДРАВЕ
- ▶ (ЕКА) проекти по план за европейските коопериращи държави PECS – SATWEBMARE: потребителски достъп и съхраняване на данни
- ▶ Международни проекти, за които Авитохол предоставя ресурс: NI4OS-Europe, EOSChub, PRACE, ECHO, EuroCC

Заклучение

- Следващата стъпка (след разработването на Портал за отворена наука и публикуването на План за отворена наука) е създаването на Национална инициатива за отворена наука
- Препоръките на EOSC Symposium 2021 и NI4OS-Europe са да се стъпи на добре функциониращ консорциум с интерес по темата
- НЦВРП е включен в новата версия на НПКНИ за периода 2021-2027, приета през април 2021
- Консорциумът се развива и включва нови активности в портфолиото си